ד: השותפין פרק ראשון בבא בתרא

לאפוקי מדאבי. ואביי סבר דשפיר אית ליה למימרי תקנתא לרמאי: **אם** עמד ונדר **את הרביעית.** ל"ג אם עמד ניקף דהא לכולהו ליטני דגמרא קאי אמקיף כר מלינא בתרא דקאמר מקיף וניקף איכא ביניייהו והא דתייק בפרק כילד הרגל (ב"ק דף כ: ושם) טעמא דניקף הא מקיף פטור הייט להוא ליטנא: **דמי** קנים בווז[5]. וא"ת מאי שנא משדה שאינה עשויה ליטע דאם נטעה מכירו שלא בכרשות אמר רב ושמואל בהשואל (ב"מ דף קא.) שמין לו וידו על התחתונה ואור"י דשאני הכא דמצי א"ל לדידי סני לי בנטילת בר זחא ומ"מ דמי קנים בווז יהיב ליה לתנן שהדי דאם היה מוצאם כ"כ בווז היה גודר בהם: **שניה** ושלישית **לא.** אומר ר"י דהייט טעמא דאין לך אדם שלא היה מסייע לרביעית ע"מ שיהא גדול מד' רוחותיו ובקונטרס פירש לפי שבכר יצא מן השלשה מב"ד זכאי: הג"ה וקנת קשה דא"כ גם ברביעית יצא זכאי עד טפח אחרון ע"כ: **ורבי** יוסי סבר אם עמד ניקף **ונדר את הרביעית.** אע"ג דעד השתא היה ממחי דדמשמע ליטנא דמגלגלין עליו את הכל להך ליטנא לא הוי הכי לשון אם עמד משמע ניקף הגה"ה

דבחזות סגיא: **מתני'** [3]המקיף את חבירו משלש רוחותיו וגדר את הראשונה ואת השניה ואת השלישית אין מחייבין אותו רבי יוסי אומר [4]אם עמד וגדר את הרביעית מגלגלין עליו את הכל: **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יוסי דאמר אם עמד וגדר את הרביעית מגלגלין עליו את הכל דל"ש עמד ניקף ל"ש עמד מקיף איתמר רב הונא אמר [5]הכל לפי מה שגדר חייא בר רב אמר הכל לפי דמי קנים בווז המקיף את חבירו משלש רוחותיו וגדר את הראשונה ואת השניה ואת השלישית אין מחייבין אותו הא רביעית מחייבין אותו אימא סיפא רבי יוסי אומר אם עמד וגדר את הרביעית מגלגלין עליו את הכל בשלמא לרב הונא דאמר הכל לפי מה שגדר בה היינו דאיכא בין ת"ק [6]ורבי יוסי ת"ק סבר הכל לפי דמי קנים בווז אין ומה שגדר לא ורבי יוסי סבר הכל לפי מה שגדר אלא לחייא בר רב דאמר הכל לפי דמי קנים בווז מאי איכא בין ת"ק לר' יוסי אי דמי קנים בווז לא קיהיב ליה מאי קיהיב ליה אי בעית אימא אגר נטירא איכא בינייהו תנא קמא סבר אגר נטירא אין דמי קנים בווז לא ורבי יוסי סבר דמי קנים בווז ואי בעית אימא ראשונה שניה ושלישית איכא בינייהו ת"ק סבר רביעית הוא דיהיב ליה אבל ראשונה שניה ושלישית לא יהיב ליה ור' יוסי סבר ראשונה שנייה ושלישית נמי יהיב ליה איבעית אימא מקיף וניקף איכא בינייהו דת"ק סובר טעמא דעמד ניקף [7] דמגלגלין עליו את הכל אבל עמד מקיף אינו נותן לו אלא דמי רביעית ורבי יוסי סבר ל"ש ניקף ול"ש מקיף אם עמד וגדר מגלגלין עליו את הכל לישנא אחרינא מקיף וניקף איכא בינייהו ת"ק סבר אם גדר מקיף את הרביעית נמי יהיב ליה ורבי יוסי סבר אם עמד ניקף וגדר את הרביעית הוא דיהיב ליה דגלי דעתיה דניחא ליה אבל אם גדר מקיף לא יהיב ליה מידי

רוניא

[1]נשעייה באמתא מלבר וניעבד מלגיו עביד חבריה מלבר ואמר דידי ודידיה הוא אי הכי השתא נמי דקפיל ליה חבריה ואמר דידי ודידיה הוא [2]קילופא מידע ידיע הוצא אמר רב נחמן סינופי [3]ירייכי מלבר וניעבד מלגיו עביד נמי חבריה מלבר ואמר דידי ודידיה הוא אי הכי השתא נמי גייז ושדי ליה ואמר דידי ודידיה הוא משריק ליה טינא השתא נמי אתי חבריה וקליף ליה קילופא מידע ידיע אביי אמר הוצא לית ליה תקנתא אלא בשטרא: אבל אם עשו מדעת שניהם: אמר ליה רבא מפרזיקא לרב אשי לא יעשו לא זה ולא זה א"ל לא צריכא דקדים חד מנייהו ועבד דידיה ואי לא עביד חבריה אמר דידיה הוא [4] ותנא תקנתא לרמאי קמ"ל א"ל ורישא לאו תקנתא לרמאי הוא א"ל בשלמא רישא תנא דינא ומשום דינא תנא תקנתא אלא סיפא דינא קתני דקתני תקנתא אמר רבינא הכא בהוצי עסקינן לאפוקי מדאביי דאמר הוצא לית ליה תקנתא אלא בשטרא קמ"ל

נשטייה באמתא מלבר. יהא עת נטיעו אמה בכלאם הכותל מבחוץ: **ומקפל ליה.** (ד) מקפלו: **הוצא.** אם עשו מחיצת גרמים כילד יעשו חזית: **סינופי** ד)**יריכי לבר.** רלשי הטולים ה)יסב לגד שדה חבירו וכשיהיה קוצם הטולים כשיכלה האחד ויתן את חבירו יסגפנו מבחוץ: הג"ה. יריכי כדאמרי' לעיל(ו) טפח יתירא לגיני (ז) אורכי תמ"ש. ור"ת פי' מוליא רלשי הקנים ודפנא (ח) שהוא הקנים העומדים לחיזוק הממיאה לחוץ מתוך פירושו משמע שהקנים שמעמידין מן הצד לסמוך הכותל וחזו לשון סניפין ע"כ: **אלא כשטרא.** אם עשה האחד יציא עדים ויחתמו לו ואם (ט) עשהו שניס יעידו עדים ויחתמו דס"ל קופלא דטיעא מעליה הוצא לא יעיד: **ולא יעשו.** חזית לא לזה ולא לזה וכרי סימן שלא עשאה האחד בשלו שאילו עשאה היה עושה חזית מבחוץ: **ועביד דידיה.** עשה חזית מבחוץ: **ותקנתא לרמאי.** כתמיה וכי מפני דאגת רמאין איכפל תנא למימרי הא מתני': **וריפא.** דקתני ועושה חזית מבחוץ לאו תקנתא משום רמאי הוא דלא לימא תכריה של שינו הוא: **אגא דינא.** הואיל ובקעה אין מנהג לגדור אין יכול לכופו אלא כותם למון שלו ובוצה ואחידי דתנא דינא תנא תקנתא ועושה חזית משום רמאי אלא סיפא דינא לא תנא דהא פשיטא דאם עשו מדעת שניהם תעשה משל שניהם וכולה משום תקנתא הוא דתנייה: **מתני' המקיף את חבירו משלש רוחותיו.** שקנה ג' שדות סביב שדה חבירו לשלשת מצדיה וגדר את שלשתן ונמצא שדהו של אמצעי זה מוקף משלש רוחותיו: **אין מחייבין אותו.** לתת כלום כדאמרי' דסתם בקעה מקום שנהגו שלא לגדור הוא: הג"ה תמ"ש ול"ל טעמא משום דאמרי לא מהני ליה מידי שהכל יכולים ליכנס מרוח רביעית אבל אם גדר רביעית מחייבין אותו כדאמרינן בגמ' ואע"ג דאמרינן לעיל דסתם בקעה מקום שנהגו שלא לגדור הוא ה"מ בין בקעה לבקעה וכותל גבוה ד' אמות נשם הוא דלא בעינן (ח) מ"ט דליכא היזק ראיה אבל בשביל היזק בהמות שלא יכנסו לשדה צריך לגדור גדר שלו עשרה טפחים המונע מליכנס הבהמות: ה"ג ר' יוסי **אומר אם עמד וגדר את הרביעיות** (ו)ולא גרסי' ניקף: הג"ה וכן בפירוש ר"ח ומיהו אניקף מפרשינן לה לקמן. תוס' וכבי מוכח בפ"ב דב"ק והלשון מוכיח דקתני אם עמד ולא קתני אם גדר מכלל דלאו בההוא דגדר השלש מיירי. מ' מו' שמ' ע"כ: **מגלגלין עליו את הכל.** לתת חלקו בשלשת הרשותות דכיון דגדר את הכל הפחות גלי דעתיה דניחא ליה במאי דגדר מבריה: **גמ' לפי מה שגדר.** בכל יגיאות שהוציא בהן הרשתון יחזיר לו ממלה: **דמי קנים.** דאמרי ליה לדידי סגי לי בגדר קנים ואי אפשי בהוצאה של גדר אבנים: ה"ג **המקיף את חבירו מג' רוחותיו אין מחייבין אותו הא רביעית מחייבין אותו אימא סיפא ר' יוסי אומר כו' וגדר את הרשתונה כו' אין מחייבין אותו.** הכא לא אהני ליה מידי שהכי גלוי הוא מגד רביעית הא אם גדר עוד מקיף את הרביעית מחייבין אותו דאהני ליה: **אימא סיפא רבי יוסי אומר.** בשלמא לרב הונא דאמר הכל דר' יוסי במה שגדר הוא היינו דאיכא בין מ"ק לר' יוסי דמ"ק דלא נקט לישנא דהכל סבר דמי קנים בווז הוא דמחייבין אותו ור' יוסי סבר כו'(ח) דהא ליכא למימר דת"ק דוקא אם גדר מקיף את הרביעית הוא דמחייבין אותו אבל אם גדר ניקף לא דכ"ש הוא דהשתא היכא דלא גלי דעתיה דניחא ליה בהיקיפא קא מחייב ליה כ"ש היכא דגלי ור' יוסי נמי קס"ד דהשתא דתנא ניקף וה"ה למקיף אלא בגלגול דהכל הוא דפליגי: **אלא ל"ק דמי קנים נמי לא יהיב ליה אלא מאי יהיב ליה.** מאי מחייבין אותו דדייקינן ממילתיה: **יהב ליה אגר נטירא.** דכר מועט שהיה צריך ליתן לשומר בכל שנה כשהיה בקמתיה: **דתנא קמא סבר.** דמי רביעית יהיב ליה אם גדרה מקיף אבל דמי הרשתונות לא יהיב ליה שבכר יצא מהם זכאי בנית דין שהיו שם ימים רבים ולא הועילו לו ואם גדרה ניקף לרביעית לא יהיב ליה מידי כדפיר' שבכר יצא ידי בית דין מהם ור' יוסי לא שנא גדרה ניקף ולא שנא מקיף מגלגלין עליו (ט) את הכל בכולן דמי קנים: **ואיכעיא אימא מקיף וניקף איכא בינייהו.** דתנא קמא אית ליה דרבי יוסי היכא דגדרה ניקף אבל רבי יוסי לית ליה דתנא קמא דגדר מקיף תנא קמא סבר לא שנא ניקף ולא שנא מקיף כי גדר לרביעית מחייבין אותו דהא תנא קמא במקיף מירי ודייקינן ממילתיה הא רביעית מחייבין אותו וכל שכן כשגדרה ניקף דגלי דעתיה: ור'

יותר דמצי ליטען ניקף אנא הוינא יתיב ומנטר לשדה שלי. ור' יוסי אומר אם עמד ניקף וגדר את הרביעית יהיב ליה מכוליה נדרים דמי קנים בווז דהואיל והוא עצמו גדר את הרביעית גלי אדעתיה דניחא ליה באינך גדרים. אבל אם עמד מקיף וגדר את הרביעית לא יהיב ליה כלל דמצי למימר אנא הויתי מנטר שדה שלי: אגר נטירא איכא בינייהו. דהאי דקשיא ליה לעיל לת"ק מאי קיהיב ליה אגר נטירא מאי דהאי ניקף הוי יהיב לשומר שדהו דעכשיו לא צריך דהוינו בציר מדמי קנים בווז. ור' יוסי סבר מגלגלין עליו את הכל דיהיב ניקף דמי קנים בווז בולהו נדרים:

עין משפט
נר מצוה

ב א מיי' פ"ב מהל' שכנים הלכה טז טושו"ע ח"מ סי' קנח סעיף ד:
בא ב ג ד ה מיי' פ"ג מהל' שכנים הלי' ג סמג עשין סב טושו"ע ח"מ סי' קנח סעיף ו:

רבינו גרשום

נשעייה עליה אמה מלבר. שאמה העליונה מייסד אותה בסיד על סני כולה לאורך הכותל מבחוץ לצד חבירו: קפיל ליה. שיבא חבירו בסחר ומקליף אותו הסיד: מידע ידיע. מקום הקילוף ולא יועיל לו: כל הני דאמרן היינו בכותל של אבנים אבל [אם] אותו כותל מקני הוצא הוא מאי חזית מצי למקבע ביה דסניף ליה ריבי מלבר דלבי גדל להו להוצא ליכון דליהרי דישייהו דהוצא כייפי לבר לאותו צד של חבירו (שדין) [ושריק] ליה טינא דלא מצי חבירו לגזוז להו (ולא למישדינהו) [ולמישדינהו] דאיכא היכרא ומקשינן אפ"ה אתי חבריה (ומקבל) [ומקפל] לההוא טינא ושדי ליה ואמר דידי ודידך הוא (וישנו) [ומשנין] קילופא מידע ידיע: אביי אמר. בשום ענין לכותל הנצין אין לו תקנה לעשות שום היכר שיהא כולו שלו שחבירו לא יכול לרמותו אלא בשטרא אא"כ יכתבו לו שטר שכולו שלו ואין לחבירו בו כלום: ואם עשו מדעת שניהם. כותל בבקעה בונין אותו שניהן בשותפות ועושין חזית מכאן ומכאן להיכרא שהכותל של שניהם הוא: ולא יעשה חזית לא זה ולא זה. וממילא ידענן דשל שניהם הוא דכיון דלאחר אין לו חזקה בו יותר מחבירו לא יוכל לשונעו הכולו שלו הוא: לא צריכא. דאקדים חד ועבוד חזית מצד שלו להכי צריך למעבד אידך: אמר לו: וכי תנא ד"מתני' לא אתי לאשמעינן בהא סיפא אלא תקנתא דרמאי. בשלמא רישא תנא דינא ותנא תקנתא. תנא אם רצה כונס בתוך שלו דאף על גב דחבירו אינו רוצה שמעמש לו באייר אינו יכול לעכב עליו דיינו דינא ואגב דאיצטריך למתני דינא תנא מי תקנתא אבל סיפא לא אית ביה דינא כלל דהא דקתני מתני' אבל אם עשו מדעת שניהם בונין את הכותל באמצע לאו דינא הוא דמדעתייהו עבדי: דינא אמר בהוצא עסקינן בר'. כלומר אפ' סיפא לא אתי לאורויי תקנתא כלל לרמאי אלא לאורויי אכותל דהוצא לאפוקי מדאביי דאמר לית ליה תקנתא אלא בשטרא קמ"ל דבחזית סגי בלא שטרא: **מתני' המקיף** את חבירו מג' רוחותיו. בגון שהיו לו למקיף ד' שדות של אחד מ' מכאן ו' מכאן ו' שדה אחר שהיה באמצעיתן של אותן שדות ויצה בעל אותן ד' שדות לגדור שדותיו וגדר את הא' ואת הב' ואת הג' ומאותן גדרים של אותן שדות לא היתה משתמרת שדהו של זה האחיל שלא גדר שדה רביעית אין מחייבין הניקף ליתן חלקו המגיעו באותן ג' גדרים האחיל ועדיין אינו כשומר שדהו שעדיין פתוח כרוח א': ר' יוסי אומר אם עמד מקיף וגדר שדה רביעית מגלגלין לו את הכל לניקף ליתן בכל אותן ג' גדרים לפי חלקו המגיעו דעכשיו שדהו משתמרת בכל צד: **גמ'** הכל כמה שגדר. כלומר אם זה המקיף גדר שדותיו בכותל יפה של אבנים חייב ליתן לו זה הניקף לפי חלקו כמה שהוציא זה על אותן גדרים ואין יכול לטען לדידי סני לי בכותל דעדע של מחיצת קנים: חייא בר רב אמר. מצי ליטען ליה ולא יהיב ליה אלא דמי קנים בווז של קנים: בשלמא לרב הונא דאמר במה שגדר היינו דאיכא בין ת"ק ור' יוסי. דדייקי הכי הא רביעית לת"ק מחייבין אותו דמי קנים בווז ואתי ר' יוסי למימר לחלוק על ת"ק ואמר את אמרת דמי קנים בווז ואנא אמינא

מסורת הש"ס

ג) נרי הערוך ערך קפל נ' קיפולא. ב) נ"ל ריבי. רש"ל. ג) כ"ק ב. ד) נ"ל ריבי. רש"ל. ה) נ"ל יסב. ו) נ.ל. ז) הן ל"ג נקף מיני מפוכ"ש הן שיין בב"ה. ח) ר"ש. ט) נ"ל: מוליה.

גליון הש"ס

גמרא קילופא מידע ידיע. בתוספ"ן ת"ס סימן נ"ג היה לו הגיגסה כתן קיפולא וכי אמות הילוף הכלון מלגון קלוף ומגון מ"ש כש"י מולין דף מד ע"ב ד"ה דלקפל.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דידיה הוא א"ל ותנא תקנתא לרמאי וכי מ"ל האי מאי כשלמא רישא: (ב) שם היינו דאיכא בין ת"ק לר' יוסי ת"ק סבר דמי קנים ס"ל אינה בכל לפי מתחן: (ג) שם דעמד ניקף הוא דמגלגלין: (ד) רש"י ד"ה ומקפל ליה מקלפו הס"ר: (ה) ד"ה הג"ה ירייכי וכו' יתירא לגיני דרבי תמ"ש. נ"ב כך היה גורס בעל הג"ה וכן הוא בר' שמוקי יוסף: (ו) באר"ד ודפנא שהן הקנים: (ז) ד"ה אלא מי' ואם עשאוה שנים: (ח) ד"ה הג"ה תמ"ש וכו' דלא בעינן בלינה כנ"ל ואיכת מ"ש נמתק: (ט) ד"ה ת"ק סבר וכו' מגלגלין עליו כולן כנ"ל ואיכת את הכל נמתק:

מוסף רש"י

המקיף את חבירו משלש רוחותיו. סבור לי לתוכן שלש שדות אלו שדה שמתון משלש רוחותיו (ב"ק כו.). וגדר. לתוכן. את הראשונה. שתוך לשדה שמתון. לגד תחיות מלוגות שהיו לי בינו לשלה הנקעות (שם). אין מחייבין אותו. אין מחייבין את שמתון כלום. דמלי אתני ליה. הרי שדהו פתוחה אלא דרביעית (שם). לא שנא עמד ניקף. אם עמד ניקף וגדר את הרביעית גלי אדעתיה דניחא ליה בהקיפו של לתוכן ומגלגלים עליו את הכל לתת את חלקו בג' מחיצות פנימיות של לתוכן (שם).

רבינו גרשום (המשך)

דמחייבין אותו במה שגדר בעין שהוציא: אלא לחייא בר רב דאמר. לעצמה דר' יוסי דמחייב לניקף ליתן דמי קנים בווז מאי איכא בין ת"ק לר' יוסי בלומר מאי דהוא לת"ק בעיר מדמי קנים בווז (ולטעמיה) אי האי פוחתא דלא יהיב ליה דמי קנים בווז מאי יהיב ליה. לעולם כדאמר חייא בר רב דלר' יוסי לא יהיב ליה אלא דמי קנים בווז והאי דמקשיא מאי איכא בין ת"ק לר' יוסי איכא בינייהו ראשונה שניה ושלישית דת"ק סבר אם עמד מקיף וגדר את הרביעית מחייבין ליה לניקף דמי קנים בווז מאותה רביעית אבל מאגר אחרינא לא יהיב ליה כלל ור' יוסי סבר דראשונה ושניה ושלישית נמי יהיב ליה דמי קנים בווז: ואיכעיא אימא מקיף וניקף איכא בינייהו. דת"ק סבר אם עמד מקיף נמי וגדר את הרביעית מחייבין ליה לניקף ליתן דמי קנים בווז מאותה רביעית ולא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com